

Reactie internetconsultatie Wet plan van aanpak witwassen.

Het voorliggende plan van aanpak witwassen zal naar mijn mening de internationale concurrentiepositie van Nederlandse handelaren aanzienlijk verslechteren en uiteindelijk ook geen oplossing blijken voor het probleem van het witwassen en financieren van terrorisme.

Ten eerste, voor zover ik weet is contant geld nog altijd **een wettig betaalmiddel**. Echter geheel in lijn met de heersende maatschappelijke trend van stigmatiseren is contant geld synoniem geworden voor crimineel geld. De Nederlandse overheid doet hier met dit voorstel blijkbaar vrolijk aan mee, alle contante bedragen boven de € 3.000 zullen wel uit de criminaliteit voortkomen dan wel gebruikt worden voor terrorisme. Het over één kam scheren van alle contante transacties is wellicht een makkelijke oplossing maar gaat voorbij aan de werkbaarheid in de dagelijkse praktijk. Het argument “dat de ons omringende landen” min of meer hetzelfde beleid hanteren (muv Duitsland dan, toevallig verreweg de grootste economie in Europa waarmee we ruim 550 km grens delen) is van het niveau “als Piet van de brug springt dan doe ik het ook”. Gezien het belang van deze wet mag je van een ontwikkelde overheid als de Nederlandse toch een meer doordacht plan verwachten. Helaas blijkt dat ook over dit onderwerp geen overeenstemming is binnen de Europese Unie (evenals over bijv. de stikstof- en PFAS normen). De inmiddels bekende reactie van de Nederlandse overheid is dan dat zij dan graag “het braafste jongetje van de klas” willen zijn, waarbij onvoldoende rekening wordt gehouden met de verregaande gevolgen van dit standpunt. Het zogenaamde waterbed-effect zal ook hier optreden.

Ons bedrijf is actief in de handel in zware machines welke met name bestemd zijn voor de (mijn)bouw. Het overgrote deel van deze machines wordt geëxporteerd naar Afrikaanse landen. Met name voor landen met een wat minder ontwikkelde financiële infrastructuur is contant geld nog altijd essentieel voor de economische activiteit en ontwikkeling. Ook anno 2020 kan een aanzienlijk aantal van onze klanten uit Afrikaanse landen niet vertrouwen op de stabiliteit van de in hun land gevestigde banken. Zij weten simpelweg niet of hun bank over voldoende deviezen beschikt en willen dus niet het risico lopen dat de levering van de door hen in Europa aangeschafte machines wordt vertraagd als gevolg van problemen bij hun bank. Dit heeft niets met criminaliteit of terrorisme te maken maar alles met efficiëntie.

Beleidmakers zullen aanvoeren dat er inmiddels voldoende trade finance alternatieven zijn zoals bijvoorbeeld een LC of CAD die dit probleem zouden kunnen oplossen. Dit zou inderdaad zo moeten zijn ware het niet dat juist onder druk van de aangescherpte WWFT wetgeving de Nederlandse banken steeds meer buitenlandse banken voor samenwerking uitsluiten. Dit is het gevolg van het feit dat zij de vereiste KYC onderzoeken ook dienen uit te voeren op de banken waar zij een trade finance transactie mee willen opzetten. Voor één of enkele transacties per jaar is dit eenvoudigweg “te duur” en dus doen ze het dan maar niet. Hetgeen op zich een logische redenering is van een commerciële partij die onder druk van toerenhoge boetes de controle en toezicht op overheidsbeleid in haar schoenen krijgt geschoven.

Het huidige systeem van het onderzoeken van cliënten en melden van contante transacties is mijns inziens heel goed werkbaar. Het argument dat een verbod op contante betalingen boven de € 3.000 zal leiden tot een vermindering van de administratieve lasten is natuurlijk veel te mager om de huidige regelgeving zo drastisch om te gooien. De kritiek dat het proces van melden vereenvoudigd zou kunnen worden waarmee de tijd dat je met een melding bezig bent verkort wordt is op zich terecht maar doe daar dan wat aan in plaats van het doorvoeren van draconische maatregelen als deze. De besparing van € 93 per client is natuurlijk peanuts op het te verwachten omzet- en

margeverlies agv deze maatregel. De klant is immers allang onderweg naar Duitsland waar hij, lang leve het internet, vergelijkbare producten wel met contant geld kan kopen zoveel hij wil. De opstellers van de nieuwe regels lijken namelijk even uit het oog verloren te zijn dat verreweg de meeste klanten geen criminelen of terroristen zijn en dus helemaal niets te verbergen hebben, de melding hier of in een ander land is dus ook geen enkel probleem voor hen.

Het is een publiek geheim dat het werkelijke probleem van de Nederlandse overheid is dat het aantal WWFT-meldingen dermate groot is dat de met de controle belaste instanties het werk niet aankunnen maar dat is volgens mij op zich een oplosbaar probleem. Start bijvoorbeeld met een vergunningensysteem waarbij alleen bedrijven en handelaren met een onbesmet blazoen in aanmerking komen voor een vergunning voor aanneming van grote contante bedragen. Zo'n vergunningensysteem kan uitgaan van de huidige regelgeving met onderzoeks- en meldingsplicht maar verbindt hier naast het huidige boetestelsel een strikte "three strikes = out" regel aan. Na drie fouten, vergunning kwijt! Stel regelgeving op die de betaling van grote contante bedragen verbiedt tussen Europese partijen onderling, immers in Europa is er sprake van een solide en stabiel bankennetwerk wat zeker niet voor de hele wereld gesteld kan worden. Verplicht bedrijven gebruik te maken van de diverse beschikbare databases waarin gezochte en verdachte partijen vermeld staan. Kortom stel veel specifiekere en doordachte rule-based wetgeving op in plaats van de huidige principle-based wetgeving. En oh ja beste beleidsmakers zeg nou niet; "geen contante betalingen boven de € 3.000 is toch super rule-based" want ook u kent vast het verhaal van het kanon en de mug.

Het al eerder aangehaalde, mijns inziens zwakke argument van "de ons omringende landen (lees; Frankrijk en België) hebben eenzelfde beleid" zou de beleidsmakers dan overigens wel de mogelijkheid moeten geven om de werking en gevolgen van de voorgestelde wet in Nederland vooraf te onderzoeken. Echter nergens lees ik dat de wet zal leiden tot bijvoorbeeld "10% minder terrorisme financiering" of "6% minder crimineel geld" omdat dat aantoonbaar ook in de ons omringende landen is gebeurd. Natuurlijk lees ik dat niet, want dit is niet te toetsen. Als je niet weet welke omvang deze stromen hadden voor het invoeren van de wet, kun je ook niet onderzoeken welk effect de maatregelen waarschijnlijk zullen hebben. De illusie van de beleidsmakers dat de personen en organisaties die zich bezighouden met dit soort praktijken zich zullen laten weerhouden doordat een Nederlandse, Franse of Belgische handelaar nog alleen maar kleine bedragen contant mag ontvangen vind ik naïef. Bovendien is deze gedachte slecht onderbouwd, laat staan bewezen. Tot slot ben ik het eens met andere reacties in deze consultatie. Het gevaar van een nieuwe criminele stroom ligt mijns inziens met het invoeren van deze wet juist nadrukkelijk op de loer. Ik vrees dat een aanzienlijk aantal handelaren de verleiding van een directe betaling van de factuur zullen kunnen weerstaan met weer een geheel nieuwe, oncontroleerbare "informele stroom" tot gevolg.....

Marc Evers

3B Group Veldriel